

nosti, k nimž však nalézací soud při uvažování věci vůbec nepřihlížel. Stížnost je v právu již podle čís. 5 § 281 tr. ř. Vytýká důvodně, že výroky, pro něž byl obžalovaný odsouzen, nutno posuzovati v souvislosti a se zřetelem na celé závadné věty a že nelze výroky vytrhnouti z celé souvislosti a posuzovati o sobě. S tohoto hlediska nutno skutečně přiznati, že při posuzování výroku »k takovým positurám« nelze nepřihlížeti k tomu, co bezprostředně předchází a kde je soukromý obžalobce viněn z určitého skutku, z úplatkářství, jehož se dopustil jako člen obecní bytové komise. Souhlasiti je též s výtkou, že slova »obrátil na čtyráku« a »k tomu již musí býti notná porce drzosti«, nelze uvažovati bez zřetele k tomu, že v článku je o soukromém obžalobci tvrzena určitá skutečnost, že ještě před několika měsíci nemohl sociální demokracii přijíti na jméno, že by k nim (t. j. k sociálním demokratům) nikdy nešel a že na doklad správnosti onoho obvinění (patrně z politického přeběhlictví) je poukazováno na určitou skutečnost, na vlastní výrok soukromého obžalobce, který pronesl ještě jako komunista k tajemníku S-ovi. Přisvědčiti jest posléze, že ani výraz »plevel« nesmí se vytrhováti ze souvislosti závadného článku a že obžalovaný nenazval ostatně soukromého obžalobce plevelem, nýbrž že o něm v článku uvedl, že byl »jako plevel« vyhozen z komunistické strany. Napadená část rozsudku je proto pro vytýkanou neúplnost výroku soudcovského vadná a nemůže již z této příčiny obstáti. Nalézací soud si neuvědomil, že nezbytným předpokladem zákonným předpisům hovícího řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by formálně bezvadným způsobem zjistil nejprve obsah, smysl a dosah závadných projevů, by se přesně vyjádřil, jaké obvinění dotýkající se cti soukromého obžalobce bylo obsahem a smyslem dotyčných projevů proneseno, by se pak na tomto skutkovém podkladě vyjádřil o tom, které ze skutkových podstat §§ 487 a násl. tr. zák. skutkově zjištěný projev ve směru objektivním podřaduje, a by na tomto podkladě přikročil pak k řešení otázky, zda je v tom neb onom směru důkaz pravdy přípustný, pakli ano, zda se podařil, po případě, pokud tato otázka nebyla kladně rozřešena ve prospěch obžalovaného, by přistoupil ke zkoumání otázky důkazu pravděpodobnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. (sb. n. s. čís. 3066). Netřeba zvláště zdůrazňovati, že nalézací soud musí svým příslušným úvahám dáti patřičný výraz i v odůvodnění rozsudku (§ 270 čís. 5 tr. ř.). Rozsudek v napadené odsuzující části neodpovídá oněm požadavkům, pročež jej bylo v této části zrušiti a, aniž bylo zapotřebí obírat se dalšími námitkami, věc v rozsahu zrušení vrátiti soudu prvé stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 3417.

Ke skutkové podstatě zločinu zprznění podle § 128 tr. zák. stačí po stránce objektivní již pouhý dotek těla (nahého).

Nepředpokládá se, by čin trval delší dobu, ani, by pachatelovým jednáním bylo skutečně dosaženo ukojení chlípných chťičů, ani, by pachatelův úmysl směřoval výhradně k tomu cíli; stačí pohlavní zneužití, jež toliko dráždí nebo stupňuje smyslnost, a tomu odpovídající úmysl pachatele.

Otázka, zda pachatel (§ 128 tr. zák.) jednal ze zvědavosti, je povahy ryze skutkové a nikoli odborné; k jejímu vyřešení není zapotřebí odborných zkušeností a znalostí.

Skutková podstata přestupku podle § 20 čís. 2 zák. o potírání pohlavních nemocí (ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.) nevylučuje dobrovolnost na straně sváděné osoby; rozhoduje, z které strany vyšel popud ke smilnému činu.

Pokud je vyloučen ideální souběh přestupku § 20 čís. 2 zák. čís. 241/1922 se zločinem podle § 128 tr. zák.

Jednočinný (ideální) souběh je vyloučen tam, kde pachatelovo jednání jest s hlediska trestněprávního všestranně zhodnoceno a ve všech skutkových složkách vyčerpáno již tím, že bylo podřaděno jednomu (zpravidla přísnějšímu) ustanovení zákona.

Souhlas s přečtením protokolární výpovědi (vzdání se osobního výsledku svědka) nemůže býti libovolně jednou stranou odvolán bez změněného podkladu věcného; nerozhoduje vůle nového obhájce, nýbrž jen vůle obžalovaného.

Dřívější souhlas s přečtením protokolu není však za všech okolností vizící, je-li vzhledem k okolnostem, jež později vyšly na jevo, k vyšetření pravdy nutno nebo žádoucí by svědek byl vyslechnut osobně.

Rozhodnutí o povinnosti k náhradě útrat první stolice netřeba měnit, doznal-li výrok o vině částečné změny jen co do právní kvalifikace činu (§ 389 tr. ř.).

Útraty řízení zrušovacího nelze obžalovanému uložit, přivedla-li zmateční stížnost, ač byla zavržena, davši podnět k použití § 290 tr. ř. nepřímo rozhodnutí pro obžalovaného příznivější (§ 390 odst. druhý tr. ř.).

(Rozh. ze dne 15. března 1929, Zm I 666/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 24. září 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zprznění podle § 128 tr. zák. a přestupkem podle § 20 čís. 2 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. Podle § 290 odst. 1 tr. ř. zrušil však rozsudek, pokud jím byl obžalovaný v případě Marie T-ové pro čin; jehož se dopustil v lednu 1928 v kuchyni, uznán vinným kromě zločinu podle § 128 tr. zák. též přestupkem podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n., v této části výroku o vině jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný. Za zločin zprznění podle § 128 tr. zák. a za zbývající přestupek podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n. v ostatních zjištěných případech vyměřil obžalovanému nový trest.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost, jež se dovolává číselně důvodů zmatečnosti čís. 4 a 5 § 281 tr. ř., věcně však uplatňuje i zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř., byla ve všech směrech shledána bezdůvodnou. Pokud stížnost směřuje proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným, že

v lednu 1928 v N. B. pro ukojení svých chlípných žádosti zneužil třináctileté Marie T-ové jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 127 tr. zák., a že se tím dopustil zločinu zprznění podle § 128 tr. zák., uplatňuje formální zmatky podle § 281 čís. 4 a 5 tr. ř. Vytýká především, že se nalézací soud spokojil s přečtením protokolu Marie T-ové, nevyhověv návrhu obhájce na osobní výslech této svědkyně. Stížnost shledává v tomto postupu číselně sice zmatek čís. 5 § 281 tr. ř., ale vzhledem k tomu, že dovozuje tím »porušení výkonu pravé spravedlnosti«, má zřejmě na mysli zmatek podle čís. 4 téhož §. Mezitimním nálezem tím nebyla však porušena zásada trestního řízení, zabezpečující zákonnou obhajobu. Osobní výslech svědkyně Marie T-ové byl obžalobou navržen, když se však ke hlavnímu přeličení nedostavila, byl její svědecký protokol přečten za souhlasu veřejného žalobce i obžalovaného (§ 252 čís. 4 tr. ř.). Teprve při druhém hlavním líčení, jež nebylo znovu prováděno, nýbrž podle doslovu protokolu bylo jen pokračováním dřívějšího, navrhl nový obhájce, by svědkyně T-ová byla osobně předvolána, by vysvětlila své udání, že jí obžalovaný nevníkl až do pochvy a že to trvalo jen malou chvíli, aniž však tento návrh blíže odůvodnil okolnostmi, jež vyšly na jevo teprve provedením hlavního přeličení. Je jisto, že souhlas s přečtením protokolární výpovědi (vzdání se osobního výslechu svědka) nemůže býti libovolně jednou stranou odvolán bez změněného podkladu věcného, při čemž nerozhoduje vůle nového obhájce, nýbrž jen vůle obžalovaného, takže změna v osobě obhájce nepadá vůbec na váhu. S druhé strany jest připustiti, že dřívější souhlas s přečtením protokolu není za všech okolností vízící, je-li vzhledem k okolnostem, jež poději vyšly na jevo, k vyšetření věcné pravdy nutno nebo žádoucí, by svědek byl vyslechnut osobně. Avšak v souzeném případě nalézací soud zamítl onen návrh právem, neporušiv zásadu trestního řízení, jež zabezpečuje obhajování, nejen proto, že okolnosti, o nichž svědkyně byla vedena, byly plně a v podstatných směrech souhlasně s doznáním obžalovaného vysvětleny jejími údaji v přečteném již protokole, takže i bez ohledu na dřívější souhlas obžalovaného nebylo třeba osobního výslechu svědkyně, nýbrž hlavně i z toho důvodu, že okolnosti, jež svědkyně měla blíže vysvětliti, že obžalovaný, zneužívaje jejího těla, nevníkl prstem až do pochvy a že doteky ty trvaly jen malou chvíli, jsou bez významu pro právní posouzení případu. Rozsudek ovšem na jednom místě bere za zjištěno, že obžalovaný vsunul Marii T-ové prst do pochvy, kdež ji lehtal, ač svědkyně při svém výslechu výslovně uvedla, že se obžalovaný nedostal prstem do pochvy. Zmateční stížnost vyvozuje z této nesrovnalosti zmatek rozporu rozsudku se spisy (čís. 5 § 281 tr. ř.). Netřeba se však zabývati otázkou, zda by tu šlo o rozpor se spisy či o jinou vadnost rozsudku nebo snad jen o pouhé přepsání (na jiném místě rozsudek výslovně uvádí, že obžalovaný nevníkl až do pochvy pohlavního ústroje Marie T-ové, a z tohoto skutkového předpokladu soud vychází při právních úvahách), — neboť nejde tu o vadu, která by se týkala okolnosti rozhodné. Stačí ke skutkové podstatě zločinu zprznění po stránce objektivní již pouhý dotek těla, tím více těla nahého, jak svědkyně potvrdila a obžalovaný výslovně doznal (sáhl jsem jí na holé přirození, kde jsem ji mezi nohy

strčil prst a polehtal jsem ji tam). Podkladem zjištění soudu bylo podle doslovu rozsudku i toto doznání obžalovaného, nejen výpověď svědkyně Marie T-ové, jak zmateční stížnost nesprávně uvádí. Nevychází se ani, by takový čin trval delší dobu, jak se stížnost domnívá. Ostatně v souzeném případě šlo podle vyličení obžalovaného i svědkyně T-ové a podle rozsudkových zjištění o skutek vyžadující přece určitý čas k dokonání. S okolností, že dotek trval jen krátkou chvílí, se soud v rozsudku vypořádal, není tu tedy neúplnosti, kterou stěžovatel snad míní vytýkati.

Zmateční stížnost vytýká dále zmatečnost podle čís. 4 § 281 tr. ř. proto, že byl zamítnut obhájčův návrh, by byli slyšeni znalci lékaři o tom, že obžalovaný jest normálně založen a že proto jest správná, pokud se týče pravděpodobná jeho obhajoba, že spáchal čin ze zvědavosti, nikoli k ukojení svých chlípných žádostí. Stížnost neuvádí zcela přesně doslov onoho průvodního návrhu, jenž podle — jediné rozhodných — záznamů protokolu o hlavním přelíčení vyzněl v ten smysl, by byli slyšeni znalci z oboru lékařské vědy o tom, že u obžalovaného nemuselo jíti o ukojení chlípných žádostí a že jest zcela pravděpodobná jeho obhajoba, poněvadž obžalovaný je prý pohlavně zcela normálně založen. Stížnost je bezdůvodná. Neboť otázka, zda obžalovaný jednal ze zvědavosti, je povahy ryze skutkové, nikoli odborné, takže k jejímu vyřešení nebylo zapotřebí odborných zkušeností a znalostí. Připuštění důkazu znalci v tomto směru bylo by se proto přičilo zákonu (viz sb. n. s. č. 3075). Kromě toho tvrzená zvědavost přicházela v úvahu jen jako pohnutka činu, která je pro přičitatelnost činu právně bezvýznamná, a nevylučovala by proto skutkovou podstatu zločinu podle § 128 tr. zák., která ostatně ani nepředpokládá, by pachatelovým jednáním bylo skutečně dosaženo ukojení chlípných chťičů, ani, by pachatelův úmysl směřoval výhradně k tomu cíli; stačí pohlavní zneužití, jež toliko dráždí nebo stupňuje smyslnost, a tomu odpovídající úmysl pachatele. Je tedy lhostejno, zda bylo úmyslem obžalovaného, ukojiti své chlípné žádosti v tom smyslu, jak to má na mysli zmateční stížnost, což by prý znalci byli vyloučili. Zamítnutím onoho průvodního návrhu nebyl obžalovaný nijak zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu a není tu proto důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. ani v tomto směru.

Zmateční stížnost, ponechávajíc nedotčeným rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem svádění Marie T-ové ke smilstvu, uplatňuje proti odsouzení obžalovaného pro přestupek svádění Boženy U-ové ke smilstvu zmatek podle § 281 čís. 5 tr. ř. a shledává neúplnost v tom, že rozsudek nepřihlíží blíže k údajům svědků Kristiny S-ové, Boženy U-ové a Josefa D-a. Rozsudek skutečně neuvádí, že svědkyně Kristina S-ová podle své výpovědi přistihla Boženu U-ovou, jak držela obžalovaného kolem krku a že se U-ová doznala, že má obžalovaného ráda. To však nic nemění na zjištěné skutečnosti, že obžalovaný sváděl toto děvče ke smilstvu. Z oné výpovědi nelze nikterak ještě usuzovati, že Božena U-ová, ať již činem, vycházejícím z jejího popudu, nebo jakýmkoliv jiným projevem vůle k obžalovanému projevila ochotu, že se zachová podle jeho přání, by páchala smilný čin dříve ještě, než začal v onom směru působiti na její vůli. Podotknouti jest,

že rozsudek podle doslovu důvodů postihuje veškeru sváděcí činnost obžalovaného oproti Boženě U-ové od července až do prosince 1927, nikoliv jen případ z prosince, jak bylo by lze usuzovati z neúplného doslovu rozsudkového výroku. Zjištění rozsudku v tom směru spočívá nejen na výpovědi svědkyně Boženy U-ové, jak míní zmateční stížnost, nýbrž též na doznání obžalovaného. Podle jeho vlastního vyličení popud k souloži vždy vycházel od něho. Na věci nic nemění okolnost, vyplývající ze svědecké výpovědi Boženy U-ové, že si dala vždy svléknouti kalhotky a že při souloži dávala nohy na ramena obžalovaného, což by při násilném činu nebylo bývalo možno, z čehož zmateční stížnost dovozuje zvýšenou smyslnost tohoto děvčete a její svolnost. Skutková podstata přestupku podle § 20 čís. 2 zák. čís. 241/1922 sb. z. a n. nevylučuje dobrovolnost na straně sváděné osoby, ježto by jinak šlo o čin přísněji stíhatelný, ať již dokonaný, ať o pouhý pokus. Rozhodným ovšem zůstává, ze které strany vyšel popud k smilnému činu, a tu obžalovaný doznává, že on vždy přiměl U-ovou k tomu, že se dala pohnouti, t. j. že dobrovolně přistoupila k páchání pokud se týče k dopouštění smilného činu, k němuž by jinak nebylo došlo. Údaje svědka Josefa D-a, že U-ová souložila též s ním, nemají významu pro souzený případ, byť i potvrzovaly větší povolnost U-ové k podobným svodům; nedokazují ještě, že v souzeném případě svádění ke smilstvu nevycházelo od obžalovaného. Nejsou proto okolnosti řečenými svědky potvrzované skutečnostmi rozhodnými, a nebylo třeba při odůvodnění rozsudku zvláště k nim přihlížeti. Pokud zmateční stížnost posléze uplatňuje jako rozpor se spisy, že prý bylo neprávem zjištěno z výpovědi Boženy U-ové, že ji obžalovaný svedl ke smilstvu, nevytýká tím rozpor skutkový spadající pod čís. 5 § 281 tr. ř., nýbrž nesprávně posouzení právní podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., ale rovněž neprávem. Neboť zjištěné jednání obžalovaného v případě Boženy U-ové naplňuje veškeré pojmové znaky přestupku podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n. jak po objektivní tak i po subjektivní stránce, jak bylo již dovozeno. Zmateční stížnost ve všech směrech bezdůvodnou bylo tudíž zavrhnouti.

II. Přezkoumav rozsudek shledal však zrušovací soud, že nalézací soud ve směru stížností neuplatňovaném použil trestního zákona mylně v neprospěch obžalovaného, pokud podle rozsudkového výroku ve spojení s obsahem rozhodovacích důvodů shledal ve zjištěném činu, jehož se obžalovaný dopustil na Marii T-ové v lednu 1928 v kuchyni, kam ji zavedl, načež ji uchopil hned kolem pasu, položil na pohovku a sáhl jí pod kalhotky na holé přirození, nejen zločin zprznění podle § 128 tr. zák., nýbrž i přestupek podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n., s oním zločinem v témže skutku se sbíhající. Že tomu tak, je zřejmo zejména z doslovu rozsudkových důvodů, kde se výslovně praví, že se obžalovaný tím (t. j. pozdějším jednáním oproti Marii T-ové), jakož i v případě prvním, (t. j. právě příběh v kuchyni, o nějž tu jde) dopustil přestupku podle § 20 čís. 2 zákona o potírání pohlavních nemocí. Než tento výrok, jímž se nalézací soud uchýlil od obžaloby, která za přestupek podle § 20 čís. 2 onoho zákona stihala jen pozdější jednání obžalovaného vyjímajíc onen první případ, neobstojí před zákonem.

Podle povšechných zásad trestního práva o souběhu zločinů, přečinů a přestupků (§§ 34, 35 a 267 tr. zák.) může ovšem též skutek býti podřaděn různým ustanovením zákona, docházejí-li v činu výraz všechny jak objektivní i subjektivní znaky skutkové podstaty dotyčných ustanovení zákonných. Jednočinný (ideální) souběh jest však vyloučen tam, kde pachatelovo jednání jest s hlediska trestněprávního všestranně zhodnoceno a ve všech skutkových složkách vyčerpáno již tím, že bylo podřaděno jednomu (zpravidla přísnějšímu) ustanovení zákona. Tak je tomu v souzeném případě, v němž nelze mluvit o ideálním souběhu onoho přestupku se zločinem podle § 128 tr. zák., ano nelze důvodně tvrditi, že ta neb ona složka jednání obžalovaného nebyla ještě úplně vyčerpána odsuzujícím výrokem ve směru posléz uvedeném. Neboť ve skutkové podstatě zločinu podle § 128 tr. zák. dochází výrazu a hodnocení jak mladistvý věk dotčené osoby (pod 14 lety, při přestupku podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n. pod 16 lety), tak i smilné jednání (s hlediska § 128 tr. zák. pohlavní zneužití). Na věci nic nemění okolnost, že onen přestupek předpokládá svádění ke smilstvu, kdežto při zločinu podle § 128 tr. zák. svádění není podstatnou a nezbytnou (byť i možnou) náležitostí skutkové podstaty. Neboť, pokud by v onom jednání obžalovaného proti Marii T-ové bylo lze spatřovati sváděcí činnost, byla i tato složka úplně zhodnocena a vyčerpána již tím, že zjištěné jednání ve svém celku (tedy i potud, pokud by v sobě zahrnovalo činnost sváděcí) bylo podřaděno předpisu § 128 tr. zák., takže v tomto konkrétním případě nezbyvá nic, co by jednak dopouštělo, jednak k úplnému posouzení vyžadovalo ještě podřadění pod ustanovení § 20 zákona o potírání pohlavních nemocí, jenž ostatně v posledním odstavci tohoto § stanoví, že, je-li čin podle ustanovení obecných trestních zákonů přísněji trestný, platí tato ustanovení. Podle toho spočívá výrok, jímž bylo ono jednání proti samé obžalobě kvalifikováno nejen za zločin zprznění podle § 128 tr. zák., nýbrž i za přestupek podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n., na mylném výkladu a použití zákona a je zmatečným podle čís. 10 § 281 tr. ř. Zmateční stížnost tuto vadu výroku o vině sice nevytýká, avšak, poněvadž je rázu hmotněprávního, bylo podle § 290 odst. první tr. ř. k ní přihlížeti z moci úřední a zrušiti dotčený výrok. V důsledku toho bylo zrušiti i výrok o trestu a výroky s tím související a vyměřiti obžalovanému podle § 128 tr. zák. za zbývající trestné činy znova trest.

Rozhodnutí o povinnosti obžalovaného k náhradě útrat trestního řízení v stoličce první nebylo třeba měniti; poněvadž výrok o vině doznal částečné změny jen co do právní kvalifikace trestného činu (§ 389 tr. ř.). Útraty řízení zrušovacího nebyly obžalovanému uloženy, poněvadž zmateční stížnost ač pro neopodstatněnost důvodů jí uplatňovaných byla zavržena, dávši podnět k použití § 290 tr. ř. přece nepřímou přivedla rozhodnutí obžalovanému příznivější, takže nelze říci, že opravný prostředek zůstal zcela bez účinku (§ 390 odst. 2 tr. ř.).

Čís. 3418.

Odpor a opověď zmateční stížnosti a odvolání nemusí býti podepsány advokátem. I když byl omyl v tom směru ve svých důsledcích